

KIS Nazarij

Nastanek in status sorte

KIS Nazarij je sorta fižola, razvita na Kmetijskem inštitutu Slovenije v okviru novega programa žlahtnjenja s ciljno usmerjenimi ročnimi križanji. Sorta je rezultat devetletne fenotipske selekcije, usmerjene na ključne lastnosti, ter odbire s pomočjo DNA markerjev. V celoti izvira iz slovenske dednine.

V slovensko sortno listo je sorta vpisana po rednem postopku pod registrsko številko PHN068. Žlahtniteljska pravica je bila leta 2025 podeljena s strani Evropskega urada za rastlinske sorte (CPVO).

Bistvene značilnosti sorte

KIS Nazarij je nizka sorta fižola, primerna za pridelavo stročja, zrnja ali kombinirano uporabo. Cvetovi so rožnate barve, iz njih se razvijejo srednje dolgi, ploščati, zeleni stroki. Fiziološko zrelo zrnje je srednje do veliko, elipsaste oblike in značilne rjave barve. Sorta je srednje zgodnja in rodna, z zanesljivim in izenačenim pridelkom tudi v manj ugodnih vremenskih razmerah, kjer se pojavljajo kombinacije biotskega in abiotskega stresa.

Odlikuje jo dobra tolerantnost na visoke temperature in sušo. V prehranskem smislu je KIS Nazarij nadpovprečna, saj vsebuje več magnezija in natrija kot primerljive sorte.

Setev na prosto priporočamo sredi maja, na razdalji 10 cm v vrsti in 35 cm med vrstami. Mladi stroki so primerni za pobiranje že sredi julija, zrelo zrnje pa v drugi polovici avgusta.

Pomen za znanost, stroko in družbo

Sorta je nastala tudi na podlagi rezultatov znanstvenih projektov, ki so bili uspešno vključeni v njen razvoj, s čimer smo prispevali k promociji aplikativne znanosti v širši družbi. KIS Nazarij predstavlja pomemben prispevek k tradiciji tržne in vrtičkarske pridelave fižola v Sloveniji. Ime sorte je povezano z obdobjem njenega polnega cvetenja, ki sovпада z godom svetega Nazarija.

Žlahtniteljska ekipa in viri financiranja

Avtorji sorte KIS Nazarij so: dr. Barbara Pipan (vodja programa žlahtnjenja fižola na KIS), dr. Vladimir Meglič, dr. Lovro Sinkovič, dr. Jelka Šuštar-Vozlič ter dr. Kristina Ugrinović iz Oddelka za rastlinsko pridelavo s tehnično podporo Boštjana Ogorevca, Danijele Cvijin in Borisa Filipića iz Infrastrukturnega centra Jabolje ter Darka Vernika in Majde Veis iz Infrastrukturnega centra Ptuj. Sorta je rezultat dolgoletnega znanstveno raziskovalnega dela na KIS ter aktivnosti v sklopu Programa žlahtnjenja fižola znotraj Javne službe v vrtnarstvu, financirane s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.